

010210017002165185

საქმე №2-4275/17წ



გ ა დ ა წ ყ ვ ე ტ ი ლ ე ბ ა
საქართველოს სახელით

26 ივნისი, 2018 წელი

ქ. ბათუმი

შესავალი ნაწილი

ბათუმის საქალაქო სასამართლოს სამოქალაქო საქმეთა კოლეგია

მოსამართლე ხათუნა ბოლქვაძე
სხდომის მდივანი ცირა ქარცივაძე

მოსარჩელე - სსიპ ბათუმის შ-----ი

წარმომადგენელი - რ-----ი

მოპასუხე - ხ-----ე

დავის საგანი - თანხის დაკისრება

აღწერილობითი ნაწილი

1. სასარჩელო მოთხოვნა

1.1 მოპასუხე ხ-----ეზე სსიპ ბათუმის შ-----ის სასარგებლოდ სტუდენტად ყოფნის პერიოდში გადაუხდელი სწავლის საფასურის 334 ლარის ოდენობით დაკისრება.

2. მოპასუხის პოზიცია

მოპასუხე სარჩელს არ ცნობს და განმარტავს, რომ სასარჩელო მოთხოვნა არის უსაფუძვლო და სარჩელი არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

3. ფაქტობრივი გარემოებები

3.1 უდავო ფაქტობრივი გარემოებები

უდავო ფაქტობრივი გარემოებები არ არის.

3.2 სადავო ფაქტობრივი გარემოებები

3.2.1. დადგენილია, რომ ხ-----ე ჩაირიცხა სსიპ შ-----ში ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ინგლისური ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამაზე და 2012 წლის 13 სექტემბერს სსიპ ბათუმის შ-----სა და ხ-----ეს შორის გაფორმდა ხელშეკრულება, რომლის მიხედვით სტუდენტმა აიღო ვალდებულება, რომ კეთილსინდისიერად შეასრულებდა სწავლასთან დაკავშირებით უნივერსიტეტის მიერ მასზე დაკისრებულ მოვალეობებს, დაწესებულების შინაგანაწესს, ეთიკის კოდექსს, ბსუ-ს მართვის ორგანოების მიერ გამოცემულ აქტებს;

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- ხელშეკრულება.

3.2.2. სსიპ შ-----ის რექტორის მიერ 2015 წლის 14 დეკემბერს მიღებული იქნა №01-09/816 ბრძანებით ხ-----ეს შეუჩერდა ბსუ-ს სტუდენტის სტატუსი.

სსიპ ბათუმის შ-----ის რექტორის მიერ 2016 წლის 16 სექტემბერს მიღებული იქნა ბრძანება N01-09/480 სსიპ „ბათუმის შ-----ში“ 2016-2017 სასწავლო წლის შემოდგომის სემესტრისათვის შეჩერებული/შეწყვეტილი სტატუსი მქონე სტუდენტთა აღდგენის/საგანმანათლებლო პროგრამის შეცვლის წესით ჩარიცხვის შესახებ. აღნიშნული ბრძანების საფუძველზე ხ-----ე 2016-2017 სასწავლო წლის შემოდგომის სემესტრისათვის სსიპ „ბათუმის შ-----ში“ აღდგენის წესით ჩარიცხული იქნა ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის „ინგლისური ფილოლოგიის“ საბაკალავრო საგანმანათლებლო პროგრამაზე 120 კრედიტის აღიარებით სწავლების V სემესტრიდან და წლიური სწავლის საფასური განესაზღვრა 2000 ლარი.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- სსიპ ბათუმის შ-----ის რექტორის ბრძანება N01-09/480, 16.09.2016წ.

3.2.3. სასამართლო დადგენილად მიიჩნევს, რომ მიუხედავად ზსაღნიშნულისა ხ-----ეს არ გაუვლია ადმინისტრაციული რეგისტრაცია და არც სწავლის საფასური არ გადაუხდია, რის გამოც სსიპ ბათუმის შ-----ის რექტორის 2016 წლის 08 ნოემბრის N01-09/832 ბრძანებით ხ-----ეს სტუდენტის სტატუსი კვლავ შეუჩერდა.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- მხარეთა ახსნა-განმარტება.

- სსიპ ბათუმის შ-----ის რექტორის ბრძანება N01-09/832 , 08.19.2016წ.

3.2.4. დადგენილია, რომ მოსარჩელე მოითხოვს ხ-----ეზე მისი სტუდენტად აღდგენის წესით ჩარიცხვის შემდეგ, ანუ 2016-2017 სასწავლო წლის შემოდგომის სექტემბრის დავალიანების დაკისრებას. აღნიშნულთან დაკავშირებით კი სასამართლო იზიარებს მოპასუხის მტკიცებას, რომ მას სტუდენტად აღდგენის წესით ჩარიცხვის ანუ 2016-2017 სასწავლო წლის შემოდგომის სემესტრში სწავლა არ მიუღია, ვინაიდან მის მიერ არ ყოფილა გადახდილი სწავლის საფასური, არ გაუვლია მას აკადემიური რეგისტრაცია და შესაბამისად აღარ მიუღია მომსახურება. მას მიუხედავად იმისა, რომ მოსარჩელის მიერ აღდგენის წესით იქნა ჩარიცხული სწავლების მე-5 სემესტრიდან, მას არ გაუვლია არც დამატებითი აკადემიური და არც ადმინისტრაციული რეგისტრაცია, რაც გახდა შემდგომში საფუძველი მისთვის სტუდენტის სტატუსის კვლავ შეჩერებისა.

სასამართლო ეყრდნობა შემდეგ მტკიცებულებას:

- მხარეთა ახსნა-განმარტება.

- სსიპ ბათუმის შ-----ის რექტორის ბრძანება N01-09/832 , 08.19.2016წ.

- სსიპ ბათუმის შ-----ის რექტორის ბრძანება N01-09/480, 16.09.2016წ.

სამოტივაციო ნაწილი

4. შემაჯამებელი სასამართლო დასკვნა

სასამართლომ საქმის განხილვით, საქმეში არსებულ მტკიცებულებათა შესწავლით და ანალიზით მიიჩნია, რომ სარჩელი არ უნდა დაკმაყოფილდეს.

5. კანონები, რომლებითაც სასამართლომ იხელმძღვანელა

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 50-ე, 316-ე, 317-ე, 327-ე, 361-ე, 629-ე მუხლებით, ასევე „უმაღლესი განათლების შესახებ“ საქართველოს კანონის 43-ე, 44-ე მუხლებით.

6. სამართლებრივი შეფასება

6.1. საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 316-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ვალდებულების ძალით კრედიტორი უფლებამოსილია მოსთხოვოს მოვალეს რაიმე მოქმედების შესრულება. ამავე კოდექსის 317-ე მუხლის პირველი ნაწილის შესაბამისად, ვალდებულების წარმოშობისათვის

აუცილებელია მონაწილეთა შორის ხელშეკრულება, გარდა იმ შემთხვევებისა, როცა ვალდებულება წარმოიშობა ზიანის მიყენების (დელიქტის), უსაფუძვლო გამდიდრების, ან კანონით გათვალისწინებული სხვა საფუძვლებიდან.

ხელშეკრულება ვალდებულების წარმოშობისათვის ყველაზე გავრცელებული საფუძველია. ხელშეკრულება ეს არის მხარეთა შეთანხმება მათი ურთიერთობის არსებით და მნიშვნელოვან მომენტებზე, რომელიც გავლენას ახდენს მათ უფლება-მოვალეობების წარმოშობაზე. სამოქალაქო კოდექსის 50-ე მუხლის თანახმად, გარიგება არის ნების გამოვლენა, რომელიც მიმართულია სამართლებრივი ურთიერთობის წარმოშობის, შეცვლის, ან შეწყვეტისაკენ. გარიგების დადება მხარეებს წარმოუშობს ამ გარიგებიდან გამომდინარე უფლება-მოვალეობებს.

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 327-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, ხელშეკრულება დადებულად ითვლება, თუ მხარეები მის ყველა არსებით პირობაზე შეთანხმდნენ საამისოდ გათვალისწინებული ფორმით. ამავე კოდექსის 361-ე მუხლის თანახმად კი დადგენილია, რომ ვალდებულება უნდა შესრულდეს ჯეროვნად, კეთილსინდისიერად, დათქმულ დროსა და ადგილას. შესრულდა თუ არა ხელშეკრულებაში მითითებული პირობები ჯეროვნად, შესაძლებელია მხოლოდ ამ ხელშეკრულებაში მითითებული პირობების გონივრული გააზრებით.

მოცემულ შემთხვევაში დადგენილია, რომ ხ-----ე სსიპ შ-----ში ჩაირიცხა ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტის ინგლისური ფილოლოგიის საბაკალავრო პროგრამაზე და მასთან ხელშეკრულება გაფორმდა 2012 წელს, სწორედ ეს ხელშეკრულებაა ურთიერთვალდებულების განმსაზღვრელი ერთმანეთის მიმართ, მათ შორის ამაჟამად დავის საგანზეც, - სწავლის საფასურის გადახდის წესზე.

იმ დროს კი, როგორც თავად მოსარჩელე განმარტავს, მოქმედებდა უნივერსიტეტის შიდასამართლებრივი აქტი სწავლის საფასურის გადახდის წესის და ვადების შესახებ, სადაც განსაზღვრულია სწავლის გადახდის წესი და ვადა და ამავე წესით სწავლის საფასურის გადახდის ვადის რაიმე ფორმით გაგრძელება დაუშვებელია; თუმცა დადგენილია, რომ შემდგომში სსიპ შ-----ის რექტორის მიერ 2015 წლის 14 დეკემბერს მიღებული №01-09/816 ბრძანებით ხატია მჯავანაძეს შეუჩერდა ბსუ-ს სტუდენტის სტატუსი, ვინაიდან ამ პერიოდისათვის არ ქონდა გავლილი ადმინისტრაციული რეგისტრაცია, არ ქონდა გადახდილი სემესტრული სწავლების საფასური. ასევე დადგენილია, რომ იგი აღდგენის წესით ჩარიცხული იქნა უნივერსიტეტში 2016 წლის 16 სექტემბრის ბრძანებით სწავლების მე-5 სემესტრიდან, თუმცა ასევე სადაო არ არის ის გარემოება, რომ მას არც აღნიშნულის შემდეგ გაუვლია რეგისტრაცია და არც სწავლის

საფასური არ გადაუხდია, რის გამოც მას საბოლოოდ კვლავ შეუჩერდა სტუდენტის სტატუსი.

6.2. სასამართლო დადგენილად მიიჩნევს, რომ ფაქტიურად მხარეთა შორის არსებული ურთიერთობა გამომდინარეობს ნარდობის ხელშეკრულებიდან; მხარეთა შორის გაფორმებული ხელშეკრულებით მოსარჩელემ აიღო ვალდებულება შეესრულებინა სამუშაო, მოწინააღმდეგე მხარეს კი უნდა გადაეხადა შესრულებული სამუშაოს საფასური;

საქართველოს სამოქალაქო კოდექსის 629-ე მუხლის თანახმად ნარდობის ხელშეკრულებით მენარდე კისრულობს ვალდებულებას შეასრულოს ხელშეკრულებით გათვალისწინებული სამუშაო, ხოლო შემკვეთი ვალდებულია გადაიხადოს შეთანხმებული საზღაური.

ხელშეკრულების თანახმად, ხ-----ეს მხოლოდ იმ შემთხვევაში წარმოეშობოდა გადახდის ვალდებულება, თუ მოსარჩელე ხელშეკრულებით გათვალისწინებულ სამუშაოს შეასრულებდა. იგივე გამომდინარეობს საქართველოს კანონის "უმაღლესი განათლების შესახებ" 79-ე მუხლის მეორე პუნქტიდან, სადაც უმაღლესი საგანმანათლებლო დაწესებულების დაფინანსების ერთერთი წყაროა სწავლის საფასური. შესაბამისად კანონით დადგენილია საზღაურის გადახდა და გადახდის ვალდებულება სწავლისათვის მომსახურების მიღებისას და არა სტუდენტად ყოფნისათვის; აქედან გამომდინარე სტუდენტი ვალდებულია გადაიხადოს სწავლის საფასური იმ შემთხვევაში, თუ მას ექნება შესაძლებლობა მიიღოს შესაბამისი მომსახურება უმაღლესი სასწავლებლისაგან: ისწავლოს, ან მიიღოს სწავლების შესაბამისი საფეხურის გავლის დამადასტურებელი საბუთი;

განსახილველ შემთხვევაში, დადგენილია, რომ 2015 წლის 14 დეკემბრამდე, ვიდრე მოპასუხეს პირველად შეუჩერდებოდა სტუდენტის სტატუსი, ხ-----ეს გადახდილი აქვს დავალიანება, ვინიდან მოსარჩელე ამ პერიოდამდე დავალიანებას არ ითხოვს და სწორედ აღნიშნულის გამო იგი 2016 წლის 16 სექტემბრის ბრძანებით აღდგების წესით ჩარიცხული იქნა ჰუმანიტარულ მეცნიერებათა ფაკულტეტზე 120 კრედიტის აღიარებით და სწავლის საფასური განისაზღვრა 2000 ლარი. თუმცა ასევე დადგენილია, რომ აღნიშნულის შემდგომ ხ-----ეს არ გაუგრძელებია სწავლა, მას არ გადაუხდია სწავლის საფასური, არ გაუვლია დამატებითი აკადემიური და ადმინისტრაციული რეგისტრაცია და ფაქტობრივად კავშირი გაწყვიტა უნივერსიტეტთან. რის გამოც უნივერსიტეტის მიერ 2016 წლის 08 ნოემბრის ბრძანებით კვლავ შეუჩერდა სტუდენტის სტატუსი. ასევე დადგენილია, რომ ხ-----ეს ამ პერიოდში ლექციებზე აღარ უვლია, საგანმანათლებლო მომსახურება არ მიუღია, გამოცდები არ ჩაუბარებია, შესაბამისად არც სწავლების შესაბამისი საფეხურის გავლის დამადასტურებელი საბუთი

მიუღია. შესაბამისად მოპასუხეს არ ჰქონდა ვალდებულება გადაეხადა სადაო პერიოდში სწავლის საფასური.

6.3. გარდა ზ/აღნიშნულისა, სასამართლო განმარტავს, რომ საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კანონმდებლობა ეფუძნება დისპოზიციურობის პრინციპს, რაც გულისხმობს მხარეთა თავისუფლებას განკარგოს თავისი მატერიალური და საპროცესო უფლებები. აღნიშნული პრინციპის გამოხატულებაა სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის მე-3 მუხლი, რომლის პირველი ნაწილის თანახმად მხარეები იწყებენ საქმის წარმოებას სასამართლოში ამ კოდექსში ჩამოყალიბებული წესების შესაბამისად სარჩელის ან განცხადების შეტანის გზით, ისინი განსაზღვრავენ დავის საგანს და თვითონვე იღებენ გადაწყვეტილებას სარჩელის შეტანის შესახებ. ამავე კოდექსის მე-4 მუხლის თანახმად დადგენილია, რომ სამართალწარმოება მიმდინარეობს შეჯიბრებითობის საფუძველზე. მხარეები სარგებლობენ თანაბარი უფლებებითა და შესაძლებლობებით, დაასაბუთონ თავიანთი მოთხოვნები, უარყონ ან გააქარწყლონ მეორე მხარის მიერ წამოყენებული მოთხოვნები, მოსაზრებები თუ მტკიცებულებები. მხარეები თვითონვე განსაზღვრავენ, თუ რომელი ფაქტები უნდა დაედოს საფუძველად მათ მოთხოვნებს ან რომელი მტკიცებულებებით უნდა იქნეს დადასტურებული ეს ფაქტები. დისპოზიციურობის პრინციპის მიხედვით აღიარებულია შეჯიბრებითობის პრინციპით ფაქტების დადგენა. მტკიცების ტვირთი მხარეებს შორის თანაბრადაა გადანაწილებული, მხარეები თავად განსაზღვრავენ, თუ რომელი მტკიცებულებები გამოიყენონ ამა თუ იმ ფაქტობრივი გარემოებების დასადასტურებლად. ორივე მხარემ უნდა წარმოადგინოს მტკიცებულებები, რომლითაც უტყუარად დადგინდება სარჩელში და შესაგებელში მითითებული გარემოებების უტყუარად არსებობა. დისპოზიციურობისა და შეჯიბრებითობის პრინციპი გულისხმობს მხარეების ვალდებულებას წარმოადგინონ სარჩელში ან შესაგებელში მითითებული ფაქტობრივი გარემოებების უფრო მყარი და დამაჯერებელი მტკიცებულებები, რითაც სასამართლოს შეუქმნიან თავიანთი პოზიციის დამაჯერებელ შინაგან რწმენას. შესაბამისად, გადაწყვეტილება იქნება იმ შინაარსისა, რა შინაარსის გადაწყვეტილების მიღების წინაპირობას შექმნის მხარეთა მიერ წარმოდგენილი მტკიცებულებები.

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 102-ე მუხლის შესაბამისად იმპერატიულად არის დადგენილი, რომ თითოეულმა მხარემ უნდა დაამტკიცოს გარემოებანი, რომელზეც იგი ამყარებს თავის მოთხოვნებსა და შესაგებელს. ხოლო ამავე მუხლის მესამე ნაწილის შესაბამისად, საქმის გარემოებები, რომლებიც უნდა დადასტურდეს გარკვეული სახის მტკიცებულებებით, არ შეიძლება დადასტურდეს სხვა სახის მტკიცებულებებით. სასამართლო განმარტავს, რომ ერთ-ერთი მხარის ახსნა-განმარტება, თუ მას არ ეთანხმება მოწინააღმდეგე მხარე, მხოლოდ იმ შემთხვევაში შეიძლება ჩაითვალოს სადავო სამართლებრივი ურთიერთობის არსებობისა თუ საქმისათვის მნიშვნელობის

მქონე ფაქტობრივ გარემოებათა დამადასტურებელ მტკიცებულებად, თუ იგი დასტურდება საქმეში არსებული სხვა მტკიცებულებების ყოველმხრივი, სრული და ობიექტური განხილვის შედეგად. წინააღმდეგ შემთხვევაში, ასეთი მტკიცებულების სადავო ურთიერთობის ან საქმისათვის მნიშვნელობის მქონე ფაქტობრივ გარემოებათა დამადასტურებელ უტყუარ მტკიცებულებად მიჩნევა ეწინააღმდეგება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლით დადგენილ პრინციპებს. საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 105-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, სასამართლოსათვის არავითარ მტკიცებულებას არა აქვს წინასწარ დადგენილი ძალა. ამავე მუხლის მე-2 ნაწილის შესაბამისად კი სასამართლო აფასებს მტკიცებულებებს თავისი შინაგანი რწმენით, რომელიც უნდა ემყარებოდეს მათ ყოველმხრივ, სრულ და ობიექტურ განხილვას. აღნიშნული ნორმიდან გამომდინარე სასამართლომ შეაფასა რა საქმეში არსებული მტკიცებულებები, გამოიკვლია რა სასამართლო სხდომაზე ისინი სრულად, ყოველმხრივ და ობიექტურად, მიიჩნევს, რომ მოსარჩელის სასარჩელო მოთხოვნა არის დაუსაბუთებელი, რაც მის დაკმაყოფილებაზე უარის თქმის საფუძველია.

6.4. ამასთან სასამართლო განმარტავს, რომ ვინაიდან დავის საგანი არის 334 ლარი, ამიტომ მოცემულ საქმეზე მიღებული გადაწყვეტილება გამოცხადებისთანავე შედის კანონიერ ძალაში, ვინაიდან სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 264 მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად „პირველი ინსტანციის სასამართლოს გადაწყვეტილება შედის კანონიერ ძალაში გამოცხადებისთანავე, თუ დაუშვებელია სააპელაციო წესით გასაჩივრება. სააპელაციო წესით გასაჩივრებას კი სამოქალაქო საქმეზე პირველი ინსტანციის სასამართლოს მიერ მიღებული გადაწყვეტილება საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 365 მუხლის თანახმად ექვემდებარება მაშინ, თუ დავის საგნის ღირებულება აღემატება 2000 ლარს.

7. საპროცესო ხარჯები

სამოქალაქო საპროცესო კოდექსის 53-ე მუხლის პირველი ნაწილის თანახმად, იმ მხარის მიერ გაღებული ხარჯების გადახდა, რომლის სასარგებლოდაც იქნა გამოტანილი გადაწყვეტილება, ეკისრება მეორე მხარეს, თუნდაც ეს მხარე გათავისუფლებული იყოს სახელმწიფო ბიუჯეტში სასამართლო ხარჯების გადახდისაგან.

მოცემულ შემთხვევაში სარჩელი არ დაკმაყოფილდა. მოსარჩელეს წინასწარ გადახდილი სახელმწიფო ბაჟი უნდა ჩაეთვალოს სახელმწიფო ბიუჯეტში გადახდილად.

სარეზოლუციო ნაწილი

სასამართლომ იხელმძღვანელა საქართველოს სამოქალაქო საპროცესო

კოდექსის მე-8, 39-ე, 53-ე, 243-ე, 244-ე, 249-ე, 257-ე, 259¹-ე, 364-ე და 365-ე მუხლებით და

გ ა დ ა წ ყ ვ ი ტ ა

1. არ დაკმაყოფილდეს სსიპ ბათუმის შ-----ის სარჩელი ხ-----ის მიმართ სწავლის საფასურის ანაზღაურების თაობაზე;
2. სარჩელზე სახელმწიფო ბაჟი სახელმწიფო ბიუჯეტის სასარგებლოდ გადახდილია.
3. გადაწყვეტილება გასაჩივრებას არ ექვემდებარება.

მოსამართლე
ბოლქვაძე

ხათუნა